

اعلاى دين

و امرهم شوى بينهم
فخريه
س ۱۳۱۴

تخليص وطن

نومرو ۱۳

(شورای امت)

سنة ۲

آئونه بدلى: هرير ايچون سنه لکى آلتش غروشدرد .

(بازار ايرتسى کونلرى نشر اولتور)

آدره سمن :

قانون اساسى

مندوق البوسته نمرة « ۳۳۰ » مصر القاهرة

CANOUN-I-ESSASSI

BOITE SPECIALE

N 330

CAIRE, EGYPT.

نه ممکن ظلام ايله بيداد ايله احاي حريت
جاليش ادراکى قالدير مقتدر سەك آدميتدن

کال

نسخه سى ۱ غروشدرد

داخلده بولنان ارباب غيرت وحيته نشر ونعميني
تعهد ايتديكى حالده بجاناً ده کوندر يلور .

مدیر مسئولی :

ص . جمال

۲۰ القعدة سنه ۱۳۱۵

عثمانلى اتحاد و ترقى جمعيتك مروج افكاريدرد

۳۰ مارت سنه ۱۳۱۴

پادشاہ اہل اسلامی تحصیل علوم و معارفہ جدی اولہ رقی تشویق ایدر سہ قبرسہ ، بلغاریادہ ، رومانیادہ ، مصرہ ، ہندہ ، امید پوری طرفلر ذہ بولنان مسلمانلر سارلر ندن اول استفادہ ایدر . چونکہ ممالک مذکورہ دہ وسائط تعلیم و مطالعہ ایلہ مطبوعات سر بستدر . اوایق آدملر دہ بولنور . لکن خانیہ اسلام طرفلر ندن دلالت ، تشویق اولمادخہ استفادہ ایدہ میورلر . جو غیہ دہ معارف جدیدہ نک شریعتہ غیر موافق اولدینی ظن ایدر . خلیفہ نک مرغی بوظن فاسدی قالدیرر .

فانک اوستریا ، روسیہ ، فرانسیہ ، حکومتلری تمام و تعلیم خصوصاً لرندہ اہل اسلامہ حریت ویر مدکلر ندن پادشاہ حضرتلری ہم و دہ دعوی اردن و ازیکچہ حکومت مذکورہ یہ سیاسی بر حسن بیت ابراز ایتہ لیدر . مسلمانلر دہ حقوق مایہ لرینی نہ بولدہ محافظہ و توسیع ایدہ بیلہ جکلرینی کوستر ملی . مسلم تبعہ لری ختندہ تعلیم و تعلمہ مساعدات مناسبہ استحصائلہ سی ایتلیدر . معقول و ممکن اولان خدمت بو وجہلہ ایضا ایدیلہ بیلیر . « خیرین خلیفہ ہم تقود روحانی طانیہ جکلر شرفی محافظہ بورجیلدرلر » کی مطالعاتلہ اکثفا بچارلر ختندہ تصفیاتک زیادہ ایدلندن و اہل اسلامک جاہل قائلندن وبلا آخرہ نادم اولندن بشقہ برشی حاصل ایتخہ .

حاصلی عقلاً ، نقلاً ترقیات اسلامیہ نک مبدئی ترکی اولیق لازم کلدیکی کوریلور . مسلمانلر معارفہ ترقی ایدر لر سہ خلافت شرعیہ نک مزایا سنی دہما زیادہ تقدیر ایدرلر . بیللر ندن استفادہ ایدلر نہ یانیمیا نلر ندن هیچ استفادہ اولنہ میہ جنی آشکار در . شرف اہل اسلامک مداری اولہ بیان ترکیانک قاسیلہ ترقیتی آمال سیاسیہ لر نہ منافی اولیان دولترلرہ زیادہ ای کیمک منافع عثمانیہ وبلا آخرہ فوائد اسلامیہ خادم برسیاست حکمانہ در .

السنة شرقية

برلسانک رغبت عمومیه بہ مظهریتی اہلک شہراہ ترقی و تمدنہ ایلری کیمش اولسنہ متوققدر . معارف و مدنیت اسلامیہ و قیلہ غبطہ بخش جهان اولہ حق درجہ دہ ترقی ایتش و غر الیلر ، قارایلر ، ابن سینا لر کی نیجہ متفنن متبحر ذوات ستودہ صفات پشدیرمش اولدینندن السنہ شرقیہ تحصیل ملل سائرہ زدنہ ضروریات حکمنہ کیمش و اوروپا یلیری — حق بوکون لسانلری تعمیم اقطار جهان ایدن فرانسزلی — اندلس دار الفنونار ندنہ تحصیلہ مجبور ایلمشیدی . شو صولکسنہ لردہ شرقک ضمتندن و امراسنک ظلم و استبدادینہ

قربان اولان خلقک جہالت و وختندن بالاستفادہ اوروپادول متمدنہ سی ممالک شرقیہ بی کندیلر نہ امالک ایدنک یتندن ایلری کلش اولمیدر کہ ملتلری السنہ شرقیہ تحصیلہ ترغیب و تشویق ایتکدہ درلر . بو حال حولنا کلک قارشیندہ استقبال ملتک کسب ایدہ جکی حال اہل بصیرتہ عیان کیدر .

انکلیز حکومتک مصر دہ بولنان ضابطان و قرائتی لسان عربی تحصیلہ تشویق ایدبور . ہر سنہ اجرا قلنان امتحان مخصوصہ اہلیتی تحقق ایدنلرہ یوزر . الیشر لیرا مکانات ویر مکدہ در . کچلر دہ لوندرہ دہ متحدین جمعیتی رئیس ستر یربورغ خطبہ سندہ انکلتہ خزینہ ناظر نہ بعض شیلر شوال ایدہ جکی بیان ایلمشدر .

سؤال مذکور دہ بروجہ زیر در : ۱۸۹۰ و ۱۸۹۶ و ۱۸۹۷ سنہ لرندہ انکلتراک السنہ شرقیہ مکتبلر ندن نہ مقدار طلبہ موجود در ؟ روسیہ امپراطوری کندی تحصیلا سندن پاک جتوق خصوصی السنہ شرقیہ معلملری تعیین ایایوب پشدیر دیکی طلبہ بی ملکبہ حریتہ و بحریہ دواتر نہ تعیین ایتکدہ در . المانیاحکومتی ایسہ برلیندہ پاک جتوق مکتب شرقیہ کشاد ایلہ مشدر . اوستریا دخی و یانہ دہ متعدد مکتبلر آچشددر ، فرانسیہ دہ پارسدہ مخصوصاً بر مکتب انشا ایدوب اسنہ « السنہ شرقیہ جیمکتبی » تسبیہ ایلمشدر . دول معظمہ نک شو حرکات و تشبہات و انکلتہ نک تحت حکمندہ اوج یوز ملیون شرقی رعایانک بولندینہ نہا فوڈینک تأسیدی و شرقدہ بولنان تجارتک تقویہ سی ضمتندہ دول سائرہ دن زیادہ بو خصوصہ اہمیت ویرمی لازم کلہ جکی بیلدیر مشدر »

بیان مذکور دن دول معظمہ نک السنہ شرقیہ تحصیلہ نہ قدر عطف اہمیت ایلدیکی مستبان اولمقدہ در . عجایز باب عالینک بویلہ عادی امور دن خبری واریدر ؟ استانبولہ برلسان مکتبی واردی اونی دہ ملتہ جتوق کوردی . قیادی . عربچہ او قویا نلریمز جتوق ایسہ دہ آکلا یا نلریمز آزددر . اوروپا لیرلک السنہ شرقیہ مکتبلندن پشدیر دکلری طلبہ نک وظیفہ سنی ایفا ایدہ جک کیمہ مزینوقدر .

عصر معارف حصر جناب حمیدیدہ بالکتر مذاہج سنہ ترقی ایتشددر . جلہ سی طویلانہ برقاموس اولور . واسفا برکلہ سی بر معنایہ دلالت ایتخہ بویلہ برقاموس شہریاری الفاظ مہملہ مجموعہ سی تسبیہ اولمقدہ سزادر . اوروپا لیرلک علمی مجموعہ لرینہ ، فنی جلہ لرینہ ، سیاسی رسالہ لرینہ بدل اولیق اوزرہ آثار بدیعہ حمیدہ دن صایلہ کرکدر . السنہ شرقیہ مکتبنہ بدل

نہ مزواردر ؟ مصاحبان حضرت کینی ستانی روسیہ امپراطوری کندی تحصیلا سندن مکتب شرقیہ کشاد ایدبور . یزم خلیفہ جوایس شاہانہ ہیملرینی نکثیر ایدبور . آمان یارب ! بیچارہ ملت عثمانیہ قورتار .

انک سمیع بصیر

امامت و خلافت رسالتندن

(مابعد)

شرط اول — امام اولہ حق ذات قریشدن بولنق . بونی بالجلہ اہل سنت والجماعہ ایلہ بعض معتزلہ شرط قیلشلارددر . زیرا رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم « الائمة من قریش » بیور مشدر . مال منفی « ہب اماملر قریش قیلہ سندن اولور . بشقہ قیلہ دن اولماز » دیک اولوب اصحاب کرام حضرت ایدہ بو حدیث شریفک مضمونلہ عمل ایتشلر . زیرا رسول اکرم وفات ایتکدہ فردای کون علی الصباح برخلیفہ تعیین ایتک ایچون اصحاب کرام سقیفہ بنی ساعدیہ طویلا دقلرندہ پشدیرندہ نزاع وقوعبو لغلہ انصار کرام مهاجرینہ خطابا :

« برامیر بزدن برامیر دہ سزدن اولسون » دیمہ لری اوزرینہ حضرت صدیق « الائمة من قریش » حدیث شریفی ذکر ایدرک بو حدیث ایلہ امامتک قریشہ مخصوص اولدینی استدلال ایتیلہ کافہ صحابہ بو حدیث قبول ایتشلر و امامتک قریشدن اولسی لازم کلہ جکی یقینا افادہ ایتکدہ در .

شرط ثانی — امام اولہ حق ذات قریشدن بنی ہاشم قولنہ یعنی سالہ رسولہ منسوب اولیق . بونی دہ طاقہ شیعہ شرط قیلشلارددر .

شرط ثالث — اصول فروعیہ برابر بالجلہ مسائل دینیہ بی بالقوہ دکل بالفعل عالم اولیق . بونی دہ امامیہ شرط قیلشلارددر .

شرط رابع — امام اولہ حق ذاتک یدندہ . معجزہ ظهور ایتک . زیرا آنک عصمتی و دعوی امامتہ حتی آنجیق یدندہ ظهور ایدہ جک معجزہ ایلہ بیلنور . بونی دہ غلاہ شیعہ شرط قیلشلارددر .

شرط خامس — امام اولہ حق ذات خطادن معصوم اولیق . بونی دہ امامیہ ایلہ اسماعیلیہ شرط قیلشلارددر .

نتیجہ

اعلای امور دین و انتظام احوال مسلمین ایچون بروجہ مشروح شروطی جامع برامام نصب ایتکامتہ واجب اولدینی کجی احوال مسلمینک اختلافی و امور دینک اقتراضی ایجاب ایدہ جک شلر امامدن